

Assessment of Social Competence in Gravitation

Definition Social Competence in CID proposal:

The ability to engage in meaningful interactions with others

Aim:

CID will study **how environment** (family characteristics, parents and siblings, peers, and broader societal influences including media) **and child characteristics** (genetic makeup, temperament, and pre- and perinatal factors) **affect the development of social competence and behavioral control, skills that are essential** for functioning in society and **for reducing risk of behavioral and emotional problems**. The ultimate goal is reduction in externalizing behavior problems, an increase of social competence, and more adaptive emotional regulation and behavioral control.

Important in choice of “core measure” of Social Competence:

1. Fits well with widely used definition/operationalization of Social Competence
2. Same or comparable assessment available for entire age range / also suitable for infants;
3. Preferably used in the ongoing longitudinal studies of WP3;
4. Internationally widely used to assess Social Competence;
5. Strong psychometric properties;
6. Feasible to use this measure in all work packages (questionnaire rather than task/observation, short duration);
7. Ecological validity; measure assesses behavior of child in everyday life;
8. Different informant versions available

Proposed “core measures” of Social Competence:

We propose to assess Social Competence using two different questionnaires.

First, for the ages 3-18, the Social Skills Rating System (SSRS) developed by Gresham and Elliot (1990) could be used. The SSRS is a multi-rater instrument with a child, parent and teacher version (if teachers can be included), for the assessment of social skills dimensions in children. All three versions contain three subscales: Cooperation, Assertion and Self-control. The parent version consists of an additional subscale, Responsibility. The child version contains an additional subscale, labeled Empathy. Sample items are: ‘Maakt makkelijk vrienden’ and ‘Deze leerling werkt uit zichzelf samen met leeftijdsgenoten’. See appendix 1 for complete subscales and items of the SSRS questionnaires.

Second, for the ages 0-3 the BITSEA could be used. The BITSEA (Briggs-Gowan & Carter, 2002) is designed as a screener for parents and child-care providers to identify children “at risk” for or currently experiencing social-emotional/behavioral problems and/or delays in social-emotional competence. BITSEA items were drawn from the larger ITSEA questionnaire.

There are two multi-item scales, a problem scale (31 items) and a competence scale (11 items). The Problem scale assesses social- emotional/behavioral problems such as aggression, defiance, overactivity, negative emotionality, anxiety, and withdrawal. The competence scale assesses social-emotional abilities such as empathy, sustained attention, compliance, prosocial (peer) behaviors, social relatedness, and imitation/play skills. A sample item is: ‘ plays well with other children’. We could choose to use only the competence scale.

Gresham, F. M., & Elliott, S. N. (1990). *The Social Skills Rating System*. Circle Pines, MN: American Guidance Service.

Briggs-Gowan MJ, Carter AS (2002) *Brief Infant-Toddler Social and Emotional Assessment (BITSEA)* manual, version 2.0. New Haven: CT: Yale University.

Proposed additional measure: sociometric task

If it is possible to test at (pre-) schools a sociometric task may be added to assess social competence. A major strength of sociometric assessments is that they reflect the combined judgment of peers, summarizing behavioral and affective components of social competence. The ability to form friendships and other relationships might be an important index of social competence (Rose-Krasnor, 1997). A measure which might be used is the Revised Class Play which measures behavioral reputation along four dimension. The Revised Class Play is developed as a peer-report measure of social competence. A teacher version is used in Trails. More information about this measure is provides in appendix 3.

1. Social Skills Rating System (ages 3-16)

Ad.1 - Fits well with widely used definition/operationalization of Social Competence

The definition of social competence formulated in the CID proposal "*The ability to engage in meaningful interactions with others*" is consistent with much of the research literature, in which social competence is defined as 'effectiveness in social interaction' (Dodge, 1985; Rose-Krasnor, 1997). Four general types of operational definitions of social competence have emerged in the social development literature; specific social skills, sociometric status, relationships, and functional outcomes.

The broad definition of social competence and operational definition as specific social skills fits within the concept of the Social Skills Rating System Questionnaire. Gresham & Elliot (2008) state that social competence is an evaluative term based on judgments (given certain criteria) that an individual has performed a social task adequately. These judgments are made by social agents with whom the individual interacts in naturalistic environments (e.g., school, home, and community). Social skills are specific behaviors exhibited in specific situations that lead to judgments by others that these behaviors were competent or incompetent in accomplishing specific social tasks (Gresham & Elliott, 2008). This way, social skills are a specific class of behaviors that an individual exhibits to successfully complete a social task. Social tasks might include such things as peer group entry, initiating and sustaining a conversation, making friends, asking for help, cooperating with peers, or playing a game with peers (Gresham & Elliot, 1998).

Ad. 2 - Same or comparable assessment available for entire age range;

Ages: 3-18 years

Not suitable for infants

Ad. 3 - Preferably used in the ongoing longitudinal studies of WP3

Used in Trails

Ad. 4 - Internationally widely used to assess social competence;

The SSRS has been used in several studies as a screening device (e.g. Frankel & Feinberg, 2002; Gresham, MacMillan, Bocian, Ward, & Forness, 1998) and as a measure to assess treatment outcome (e.g., Antshel & Remer, 2003; Pfiffner & McBurnett, 1997; Sheridan, Dee, Morgan, McCormick, & Walker, 1996). The SSRS has been a widely used measure to assess children's social competence in schools across the United States and a number of foreign countries. It has been used in numerous US research grants (e.g. National Institute of Child Health and Human Development (NICHD), National Institute of Mental Health (NIMH)).

Literature:

- Antshel, K. M., & Remer, R. (2003). Social skills training in children with attention deficit hyperactivity disorder: A randomized-controlled clinical trial. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 32, 153–165
- Dinnebeil, L. A., Saywer, B. E., Logan, J. Dynia, J. M., Cancio, E. Justice, L. M. (2013) Influences on the congruence between parents and teachers' ratings of young children's social skills and problem behaviors. *Early Childhood Research Quarterly* 28; 144-152.
- Van der Oord, S. Van der Meulen, E. M., Prins, P. J. M., Oosterlaan, J., Buitelaar, J. K., Emmelkamp, P. M. G. (2005). A psychometric evaluation of the social skills rating system in children with attention deficit hyperactivity disorder. *Behaviour Research and Therapy*: 43; 733-746.
- Frankel, F., & Feinberg, D. (2002). Social problems associated with ADHD vs. ODD in children referred for friendship problems. *Child Psychiatry and Human Development*, 33, 125–146.
- Gresham, F. M., MacMillan, D. L., Bocian, K. M., Ward, S. L., & Forness, S. R. (1998). Comorbidity of hyperactivity/impulsivity-inattention and conduct problems: Risk factors in social, affective and academic domains. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 26, 393–406.
- Pfiffner, L. J., & McBurnett, K. (1997). Social skills training with parent generalization: Treatment effects for children with attention deficit disorder. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 65, 749–757.
- Sheridan, S. M., Dee, C. C., Morgan, J. C., McCormick, M. E., & Walker, D. (1996). A multimethod intervention for social skills deficits in children with ADHD and their parents. *School Psychology Review*, 25, 57–76.
- Van Horn, M. L., Atkins-Burnett, S., Karlin, E., Ramey, S. Landesman, Snyder, S. (2007) Parent ratings of children's social skills: Longitudinal psychometric analyses of the Social Skills Rating System.

Ad. 5 - Psychometric properties;

A number of studies have examined the psychometric qualities of the SSRS (Albertus, Birkinbine, Lyon, & Naibi, 1996; Bramlett, Smith, & Edmonds, 1994; Flanagan, Alfonso, Primavera, Povall, & Higgins, 1996; Gresham, Elliot, & Black, 1987; Merrell & Poppinga, 1994; Shahim, 1999). These studies suggest that social skills are perceived as somewhat consistent across raters. Other studies examining convergent validity have found moderate to high correlations between SSRS and other social competence measures (Merrell and Poppinga, 1994; Albertus et al., 1996; Flanagan et al., 1999). The internal consistency of the SSRS subscales ranged from .51 to .91, with a mean internal consistency

of .75 (Gresham & Elliot, 1990). In addition, the SSRS has been used as a standard of social skills measurement to establish the validity of new measures (e.g., Merrell, Streeter, & Boelter, 2001).

Literature:

- Albertus, C., Birkinbine, J., Lyon, M. A., & Naibi, J. (1996). A validity study of the social skills rating system-teacher version with disabled and nondisabled preschool children. *Perceptual and Motor Skills*, 83, 307–316.
- Bramlett, R. K., Smith, B. L., & Edmonds, J. (1994). A comparison of nonreferred, learning-disabled, and mildly retarded students utilizing the social skills rating system. *Psychology in the Schools*, 31, 13–19.
- Dinnebeil, L. A., Saywer, B. E., Logan, J. Dynia, J. M., Cancio, E. Justice, L. M. (2013) Influences on the congruence between parents and teachers' ratings of young children's social skills and problem behaviors. *Early Childhood Research Quarterly* 28; 144-152.
- Flanagan, D., Alfonso, V., Primavera, L., Povall, L., & Higgins, D. (1996). Convergent validity of the BASC and SSRS: Implications for social skills assessment. *Psychology in the Schools*, 33, 13–23.
- Gresham, F. M. (1988). Social Skills: Conceptual and applied aspects of assessment, training and social validation. In J. C. Witt, S. N. Elliot, & F. M. Gresham (Eds.). *Handbook of Behavior Therapy in Education* (pp. 523–546). New York: Plenum.
- Gresham, F. M., Elliot, S. N., & Black, F. (1987). Teacher-rated social skills of mainstreamed mildly retarded and nonhandicapped children. *School Psychology Review*, 17, 78–88.
- Liber, J., Van Lang, N., & Treffers, Ph. D. A. (2006). *Social Skills Rating System: Confirmatieve factoranalyse*. Leiden: Curium.
- Merrell, K. W., & Poppinga, M. R. (1994). The alliance of adaptive behavior and social competence: An examination of relationships between the scales of independent behavior and the social skills rating system. *Research in Developmental Disabilities*, 1, 39–47.
- Merrell, K. W., Streeter, A. L., & Boelter, E. W. (2001). Validity of the home and community social behavior scales: Comparisons with five behavior-rating scales. *Psychology in the Schools*, 38, 313-325.
- Shahim, S. (1999). Correlations between parents and teachers' ratings of social skills for a group of developmentally disabled children in Iran. *Psychological Reports*, 85, 863–866.
- Van der Oord, S. Van der Meulen, E. M., Prins, P. J. M., Oosterlaan, J., Buitelaar, J. K., Emmelkamp, P. M. G. (2005). A psychometric evaluation of the social skills rating system in children with attention deficit hyperactivity disorder. *Behaviour Research and Therapy*: 43; 733-746.

Ad. 6 - Feasible to use this measure in all work packages (questionnaire rather than task/observation, short duration);

Depending on the rater version (parent, teacher or child), the questionnaire takes approximately 7-10 minutes to complete

Ad. 7 - Ecological validity; measure assesses behavior of child in everyday life;

The SSRS is based on the concept that social skills are specific behaviors exhibited in specific situations that lead to judgments by others that these behaviors were competent or incompetent in accomplishing specific social tasks (Gresham & Elliott, 2008). See also ad 1 and appendix 1 for subscales and items.

Ad. 8 - Cross-informant rating approach

Children's social behavior has been found to vary across different settings (Achenbach, McConaughy, & Howell, 1987; Kazdin, 1979). The SSRS takes this situational specificity into account and assumes that parents, children and teachers often contribute unique information to as certain social behaviors. Because teachers and parents observe children in different settings, agreement between the informants could indicate consistency across settings. Such consistency is considered to be an important characteristic of the persistence of behavior over time. Children who show antisocial behavior in more than one setting are more at risk of persisting in antisocial behavior than those whose antisocial acts only occur in one setting (Loeber, 1982; Moffitt, Caspi, Harrington, & Milne, 2002). The same may hold for prosocial behavior: children who show prosocial behavior in more than one setting are more likely to persist in such behavior than those whose prosocial acts are context specific (Veenstra, 2006; Vitaro, Gagnon, & Tremblay, 1991). If teachers and parents agree on children's antisocial behavior, these children are expected to be more at risk than children about whom they disagree.

Note: -update SSRS-

The Social Skills Improvement system (SSIS-RS) is a recent revision to the SSRS. Similar to the SSRS, the SSIS-RS is meant to assist parents, teachers, and students in identifying significant social skills deficits. Like the SSRS, the SSIS-RS provides a framework for developing interventions for students who are experiencing social skills deficits. The SSIS-RS has a number of advantages over the SSRS, including (a) updated national norms; (b) four additional subscales (communication, engagement, bullying, and autism spectrum); (c) greater overlap in topics covered across raters, improved psychometric properties, validity scales (Gresham, Elliot, Vance, Cook, 2011; Gresham, Elliot, Cook, Vance, & Kettler, 2010). It is however not yet tested in the Netherlands and there are no Dutch versions available yet. In addition, it is a more time consuming measure.

2. Brief Infant-Toddler Social and Emotional Assessment (BITSEA) (ages 0- 3)

Ad.1 - Fits well with widely used definition/operationalization of Social Competence;

In the infant-Toddler period, comprehensive measures appropriate for social-emotional and behavioral problem screening are limited (Glascoe, 2000). Instruments as the Eysberg Child Behavior Inventory or the Toddler Behavior Screening Inventory, only assess problem behavior and do not address social-emotional competencies. Measuring delays in social-emotional competence is important since it is related to internalizing and externalizing problems later in life. Therefore, the BITSEA questionnaire is developed to assess delays in the acquisition of social competences in infants. It assesses communication and interaction with others. The questionnaire does not diagnose serious social or emotional disorders; rather it should be seen as a tool in identifying young children who may benefit from more in depth evaluation or preventive interventions designed to improve their social competence.

Ad. 2 - Same or comparable assessment available for entire age range;

Ages 3-36 months.

Not suitable for older children/adolescents

Ad. 3 - Preferably used in the ongoing longitudinal studies of WP3

Used in Generation-R

Ad. 4 - Internationally widely used to assess social competence;

The BITSEA is developed in the US and used in several countries. It is drawn from the ITSEA, a widely used measure with well-validated and reliable psychometric properties. Recently, two Dutch studies tested the Psychometric properties of the BITSEA (De Wolff et al., 2013; Kruizinga et al., 2012).

Literature:

- Briggs-Gowan, M. J., Carter, A. S., Wachtel, K., Cicchetti, D. V. (2003). The brief infant-toddler social and emotional assessment: Screening for social-emotional problems on delays in competence. *Journal of Pediatric Psychology*; 29: 143-155.
- De Wolff, M. S., Theunissen, M. H. C., Vogels, A. G. C., Reijneveld, S. A. (2013). Three questionnaires to detect psychosocial problems in toddlers: A comparison of the BITSEA, ASQ:SE, and KIPPI. *Academic Pediatrics*; 13: 587-592.
- Haapsamo, H., Ebeling, H., Soini, H., Joskitt, L., et al. (2009). Screening infants with social and emotional problems: a pilot study of the brief infant toddler social and emotional assessment (BITSEA) in northern Finland. *International Journal of Circumpolar Health*; 68: 4.
- Karabekiroglu, K., Rodopman-Arman, A., Ay, P., Ozkesen, M., Akbas, S., et al. (2009). The reliability and validity of the Turkish version of the brief infant- toddler social emotional assessment (BITSEA). *Infant Behavior & Development*; 32: 291–297.
- Kruizinga, I., Jansen, W., de Haan, C. L., van der Ende, J., Carter, A. S., et al. (2012). Reliability and validity of the dutch version of the brief infant-toddler social and emotional assessment (BITSEA). *PLoS ONE*: 7.
- Kruizinga, I., Jansen, W., Mieloo, C. L., Carter, A. S., Raat, H. (2013). Screening accuracy and clinical application of the brief infant-Toddler Social and Emotional Assessment (BITSEA). *PlosOne*; 8.

Ad. 5 - Psychometric properties;

Previous studies showed that the BITSEA has good reliability and validity. The BITSEA is a shorter version of the ITSEA which has been reported to have an acceptable factor structure, test-retest reliability and validity in different samples (Carter et al., 2003). A study in the Netherlands yielded for the BITSEA Problem and Competence scale respectively an internal consistency (Cronbach's alpha) of 0.76 and 0.63 a test-retest reliability (intraclass correlation, ICC) of 0.75 and 0.61; parent- childcare provider interrater reliability (ICC) of 0.30 and 0.17; and significant positive correlations (Problem scale) and significant negative correlations (Competence scale) with the CBCL1.5–5 Total Problem score (Kruizinga et al., 2012). The psychometric properties of the BITSEA were also comparable across gender and ethnic background (Kruizinga et al., 2012).

Literature:

- Briggs-Gowan, M. J., Carter, A. S., Irwin, J. R., Wachtel, K., Cicchetti, D. V. (2004). The brief infant-toddler social and emotional assessment: Screening for social- emotional problems and

- delays in competence. *Journal of Pediatric Psychology*; 29: 143–155.
- Carter AS, Briggs-Gowan MJ, Jones SM, Little TD (2003) The Infant-Toddler Social and Emotional Assessment (ITSEA): Factor structure, reliability, and validity. *J Abnorm Child Psychol* 31: 495–514.
- De Wolff, M. S., Theunissen, M. H. C., Vogels, A. G. C., Reijneveld, S. A. (2013). Three questionnaires to detect psychosocial problems in toddlers: A comparison of the BITSEA, ASQ:SE, and KIPPI. *Academic Pediatrics*; 13: 587-592.
- Karabekiroglu, K., Rodopman-Arman, A., Ay, P., Ozkesen, M., Akbas, S., et al. (2009). The reliability and validity of the Turkish version of the brief infant-toddler social emotional assessment (BITSEA). *Infant Behavior & Development*; 32: 291–297.
- Kruizinga, I., Jansen, W., de Haan, C. L., van der Ende, J., Carter, A. S., et al. (2012). Reliability and validity of the dutch version of the brief infant-toddler social and emotional assessment (BITSEA). *PLoSOne*: 7.
- Kruizinga, I., Jansen, W., Mieloo, C. L., Carter, A. S., Raat, H. (2013). Screening accuracy and clinical application of the brief infant-Toddler Social and Emotional Assessment (BITSEA). *PlosOne*; 8.

Ad. 6 - Feasible to use this measure in all work packages (questionnaire rather than task/observation, short duration);

Depending whether we use all 42 items, or only the 11-item subscale of social competence it should take 5-10 minutes to complete.

Ad. 7 - Ecological validity;

The items refer to several activities that are part of children's daily life. For example the BITSEA asks: Does not make eye contact; has less fun than other children; Is affectionate with loved ones; Follows rules; Looks for you (or other parent) when upset.

Ad. 8 – Different informants

The questionnaire can be completed by parents or caregivers in infancy and childhood.

Reasons for not choosing other widely used measures of Social Competence

Child Behavior Checklist (CBCL): Although we recommend to include the CBCL in the assessments of Gravitation to measure children's (and parents') problem behavior and social competence, we do not propose the CBCL as a core measure of Social competence. Is hardly used as a social competence measure. It is not a measure to really assess positive social competence. The small subscale for social behavior is also more focused on deficiencies in behavior rather than on positive outcomes

Ages and Stages Questionnaire: Social- Emotional:

BITSEA seems to have better psychometric properties than ASQ:SE at age of 2 years, however, for toddlers aged 6 and 14 months both questionnaires seem not to be sufficiently valid to support identification of psychosocial problems in a community pediatric service (De Wolff et al., 2013). Yet, this findings require confirmation by other studies in different samples. Generation R uses BITSEA at age 2 and 6 months and ASQ:SE op 12 and 18 months. See further, discussion points.

Literature:

De Wolff, M. S., Theunissen, M. H. C., Vogels, A. G. C., Reijneveld, S. A. (2013). Three questionnaires to detect psychosocial problems in toddlers: A comparison of the BITSEA, ASQ:SE, and KIPPI. *Academic Pediatrics*; 13: 587-592.

Questions/ Discussion points:*Older children-Social Skills rating system:*

- Will children's ratings be included in the assessments?
- Will teachers be included in the assessments?
- Are peer nominations-sociometric measures possible?
- The Trails and Radar studies also measured pro-social behavior (11 items), take this into account as well?

Infants-BITSEA:

- Difficult to find appropriate measures for infants and toddlers that complement the social skills rating system.
- Using ASQ:SE in stead of BITSEA? A recent Dutch study showed that compared to the ASQ:SE and the KIPPI, the BITSEA seems to be the best short tool for the detection of psychosocial problems in 2-year old children (De Wolff et al., 2013). More (as well more positive) studies on psychometric properties of the BITSEA than ASQ:SE so far. However, the items of the ASQ:SE seem also highly relevant in measuring social competence in infants. Prof. dr. Anneloes van Baar (Child and Adolescent Studies, Universiy Utrecht) will conduct analysis in January with the ASQ-SE. In the US a new version of the ASQ-SE will be developed. She will keep us up to date with new data on the measure.
- Using observations measures in the infant age more appropriate to assess social competence? Attachment part of social competence at young age. Observations might be better suitable to test this. Is it possible to do obserations/tasks. For example interaction task?

Used in wp3:**No further specific Social Competence measures used in:****NYTR:**

Birth-1 year: only birth characteristics

Age 2 motor development, growth data, from 2005 onwards, new items on well-being and temperament were added (which one)

Age 3: CBCL1.5-5

Age 5: problem behaviors (DCB: Spivack and Spotts, 1996; van beijsterveldt et al., 2004)

Generation R

SDQ

Social competence more specifically used in Trails study:

Social Skills rating system

Prosocial behavior (11 items)

Revised class play and peer nominations

and Radar study

Prosocial behavior (11 items)

BITSEA and ASQ: SE

Appendix 1

Social Skills Rating System (SSRS) Vragenlijsten ouder (moeder/vader)

Sociale vaardigheden kind

References

Gresham, F. M., & Elliott, S. N. (1990). The Social Skills Rating System. Circle Pines, MN: American Guidance Service.

Van der Oord, S. Van der Meulen, E. M., Prins, P. J. M., Oosterlaan, J., Buitelaar, J. K., Emmelkamp, P. M. G. (2005). A psychometric evaluation of the social skills rating system in children with attention deficit hyperactivity disorder. *Behaviour Research and Therapy*; 43; 733-746.

Liber, J., Van Lang, N., & Treffers, Ph. D. A. (2006). Social Skills Rating System: Confirmatieve factoranalyse. Leiden: Curium.

Nr of items: 34

Time: 6 minutes

Instructions:

Wilt u aangeven hoe vaak uw kind het genoemde gedrag laat zien?

Answer categories

Nooit

Soms

Heel vaak

Items

1. Gaat thuis op een acceptabele manier met vrije tijd om
2. Houdt de slaapkamer uit zichzelf netjes en opgeruimd
3. Praat thuis met een passend stemvolume
4. Neemt uit zichzelf deel aan groepsactiviteiten
5. Stelt zich uit zichzelf voor aan nieuwe mensen
6. Reageert passend wanneer hij/zij geslagen of geduwd wordt door andere kinderen
7. Vraagt winkelbedienden om informatie of hulp
8. Luistert naar sprekers op bijeenkomsten, zoals bij jeugdgroepen of in de kerk
9. Wijst onredelijke verzoeken van anderen op een beleefde manier af
10. Vraagt anderen mee naar huis
11. Feliciteert gezins- of familieleden als ze iets voor elkaar hebben gekregen
12. Maakt gemakkelijk vrienden
13. Heeft een brede belangstelling
14. Vermijdt situaties die tot problemen kunnen leiden
15. Bergt speelgoed en andere spullen op
16. Biedt uit zichzelf aan met taakjes te helpen

17. Kan goed omgaan met kritiek
18. Neemt de telefoon op een passende manier op
19. Helpt uit zichzelf bij huishoudelijke taken
20. Bespreekt onredelijke huisregels op een passende manier
21. Probeert eerst zelf huishoudelijke taken voordat hij/zij u om hulp vraagt
22. Kan de rust bewaren tijdens onenigheid met andere kinderen
23. Wordt aardig gevonden door anderen
24. Begint in gezelschap zelf een gesprek in plaats van te wachten tot anderen beginnen
25. Beëindigt onenigheid met u op een rustige manier
26. Kan de rust bewaren in conflictsituaties met u
27. Geeft complimenten aan vrienden of broers of zussen
28. Voltooit huishoudelijke taken in een redelijke tijd
29. Vraagt toestemming voordat hij/zij spullen van andere familieleden gebruikt
30. Toont zelfvertrouwen tijdens sociale situaties, zoals feestjes of groepsuitjes
31. Vraagt toestemming voordat hij/zij het huis verlaat
32. Reageert passend op plagen door vrienden of familieleden van dezelfde leeftijd
33. Gebruikt de tijd goed bij het wachten op uw hulp bij huiswerk of een andere taak
34. Accepteert voorstellen van vrienden bij het spelen
35. Verandert makkelijk van de ene activiteit naar de andere
36. Werkt uit zichzelf samen met familieleden
37. Gaat goed om met complimentjes van vrienden
38. Vertelt ongelukken of vervelende gebeurtenissen aan de juiste persoon

Subscales

Cooperation (10 items, $\alpha = 0.79$)

1	Gaat thuis op een acceptabele manier met vrije tijd om
2	Houdt de slaapkamer uit zichzelf netjes en opgeruimd
11	Feliciteert gezins- of familieleden als ze iets voor elkaar hebben gekregen
15	Bergt speelgoed en andere spullen op
16	Biedt uit zichzelf aan met taakjes te helpen
19	Helpt uit zichzelf bij huishoudelijke taken
21	Probeert eerst zelf huishoudelijke taken voordat hij/zij u om hulp vraagt
27	Geeft complimenten aan vrienden of broers of zussen
28	Voltooit huishoudelijke taken in een redelijke tijd
33	Gebruikt de tijd goed bij het wachten op uw hulp bij huiswerk of een andere taak

Responsibility (10 items, $\alpha = 0.69$)

5	Stelt zich uit zichzelf voor aan nieuwe mensen
7	Vraagt winkelbedienden om informatie of hulp
8	Luistert naar sprekers op bijeenkomsten, zoals bij jeugdgroepen of in de kerk
9	Wijst onredelijke verzoeken van anderen op een beleefde manier af
18	Neemt de telefoon op een passende manier op
20	Bespreekt onredelijke huisregels op een passende manier
29	Vraagt toestemming voordat hij/zij spullen van andere familieleden gebruikt

- 31 Vraagt toestemming voordat hij/zij het huis verlaat
- 37 Gaat goed om met complimentjes van vrienden
- 38 Vertelt ongelukken of vervelende gebeurtenissen aan de juiste persoon

Assertion (10 items, $\alpha = 0.75$)

- 4 Neemt uit zichzelf deel aan groepsactiviteiten
- 10 Vraagt anderen mee naar huis
- 12 Maakt gemakkelijk vrienden
- 13 Heeft een brede belangstelling
- 23 Wordt aardig gevonden door anderen
- 24 Begint in gezelschap zelf een gesprek in plaats van te wachten tot anderen beginnen
- 30 Toont zelfvertrouwen tijdens sociale situaties, zoals feestjes of groepsuitjes
- 34 Accepteert voorstellen van vrienden bij het spelen
- 35 Verandert makkelijk van de ene activiteit naar de andere
- 38 Vertelt ongelukken of vervelende gebeurtenissen aan de juiste persoon

Self-control (10 items, $\alpha = 0.80$)

- 3 Praat thuis met een passend stemvolume
- 6 Reageert passend wanneer hij/zij geslagen of geduwd wordt door andere kinderen
- 9 Wijst onredelijke verzoeken van anderen op een beleefde manier af
- 14 Vermijdt situaties die tot problemen kunnen leiden
- 17 Kan goed omgaan met kritiek
- 22 Kan de rust bewaren tijdens onenigheid met andere kinderen
- 25 Beëindigt onenigheid met u op een rustige manier
- 26 Kan de rust bewaren in conflictsituaties met u
- 32 Reageert passend op plagen door vrienden of familieleden van dezelfde leeftijd
- 36 Werkt uit zichzelf samen met familieleden

NB. Items 9 and 38 are used for two subscales

Update: Social Skills Improvement-Rating System. More subscales. Not in Dutch. Not many references

Vragenlijst kind

Social Skills Rating System (SSRS)

Sociale vaardigheden kind

References

Gresham, F. M., & Elliott, S. N. (1990). The Social Skills Rating System. Circle Pines, MN: American Guidance Service.

Van der Oord, S. Van der Meulen, E. M., Prins, P. J. M., Oosterlaan, J., Buitelaar, J. K., Emmelkamp, P. M. G. (2005). A psychometric evaluation of the social skills rating system in children with attention deficit hyperactivity disorder. *Behaviour Research and Therapy*; 43;

733-746.

Liber, J., Van Lang, N., & Treffers, Ph. D. A. (2006). Social Skills Rating System: Confirmatieve factoranalyse. Leiden: Curium.

Nr of items: 34-26 (Van der Oord et al., 2005)*

Time: 7 minutes

Subscales:

Cooperation

Assertion

Self-control

Empathy

* two instead of four subscales: assertion/empathy and self-control/Cooperation

Instructions

Op deze lijst zie je een heleboel zinnen over wat kinderen van jouw leeftijd kunnen doen. We lezen samen de zinnen door en denk daarbij aan jezelf. Vertel mij hoe vaak het gedrag voorkomt bij jou.

Bijvoorbeeld:

“Ik kijk ‘s avonds televisie”.

- Doe je dit nooit, dan omcirkel ik een 0.
- Doe je dit soms, dan omcirkel ik een 1.
- Doe je dit vaak, dan omcirkel ik een 2.

Answer categories

Nooit

Soms

Heel vaak

Items:

1. Ik maak gemakkelijk vrienden
2. Ik lach of zwaai naar anderen.
3. Ik vraag het eerst even voordat ik de spullen van anderen gebruik.
4. Ik let niet op kinderen uit mijn klas die de lolbroek uithangen.
5. Ik vind het vervelend wanneer er erge dingen met andere mensen gebeuren.
6. Ik zeg het tegen anderen, wanneer zij mij verdrietig maken.
7. Wanneer ik het niet eens ben met volwassenen maak ik geen ruzie met ze.
8. Ik houd mijn tafel schoon en netjes.
9. Ik doe mee bij dingen buiten de les, zoals sporten of toneelstukjes of clubs.
10. Ik maak mijn huiswerk op tijd.
11. Ik vertel nieuwe mensen mijn naam zonder dat het mij gevraagd hoeft te worden.
12. Ik word niet meteen kwaad, wanneer andere mensen boos op mij zijn.

13. Wanneer ik sommige regels niet eerlijk vind, probeer ik op een beleefde manier daarover te praten
14. Ik laat vrienden merken dat ik hen aardig vind, door het hen te vertellen of te laten zien.
15. Ik luister naar volwassenen, wanneer zij tegen mij praten.
16. Ik laat mijn vrienden merken dat ik hun complimentjes leuk vind.
17. Ik luister naar mijn vrienden, wanneer zij praten over de problemen die zij hebben.
18. Ik doe geen dingen met anderen, waardoor ik problemen kan krijgen met volwassenen.
19. Ik praat ruzies met mijn ouders op een rustige manier uit.
20. Ik zeg aardige dingen tegen anderen, wanneer zij iets goeds hebben gedaan.
21. Ik luister naar de meester of juffrouw in de klas.
22. Ik maak mijn taken op school op tijd af.
23. Ik begin uit mezelf te praten met klasgenoten.
24. Ik laat volwassen mensen merken dat ik het fijn vind als ze iets voor mij doen.
25. Ik doe wat mijn meester of juffrouw mij vraagt.
26. Ik probeer te snappen hoe mijn vrienden zich voelen wanneer ze boos of verdrietig zijn.
27. Ik vraag hulp van vrienden voor mijn problemen.
28. Ik trek me niets van andere kinderen aan die mij plagen of uitschelden.
29. Ik vind het niet erg wanneer mensen anders zijn.
30. Ik gebruik mijn vrije tijd na school op een goede manier.
31. Ik vraag klasgenoten om mee te doen aan een activiteit of spel.
32. Ik praat rustig en schreeuw niet bij gesprekken in de klas.
33. Ik vraag volwassenen om hulp wanneer andere kinderen mij proberen te duwen of te slaan.
34. Ik praat dingen uit met mijn klasgenoten wanneer er een probleem is of wanneer er ruzie is.

Tot slot: Heb je alle vragen serieus ingevuld?

Ja / Nee

Subscales:

Cooperation

Assertion

Self-control

Empathy

* two instead of four subscales: assertion/empathy and self-control/Cooperation

Vragenlijsten Leerkracht

Social Skills Rating System (SSRS)

Sociale vaardigheden kind

References

Gresham, F. M., & Elliott, S. N. (1990). The Social Skills Rating System. Circle Pines, MN: American Guidance Service.

Van der Oord, S. Van der Meulen, E. M., Prins, P. J. M., Oosterlaan, J., Buitelaar, J. K., Emmelkamp, P. M. G. (2005). A psychometric evaluation of the social skills rating system in children with attention deficit hyperactivity disorder. *Behaviour Research and Therapy*; 43; 733-746.

Liber, J., Van Lang, N., & Treffers, Ph. D. A. (2006). *Social Skills Rating System: Confirmatieve factoranalyse*. Leiden: Curium.

Nr of items: 30

Time: 5 minutes

Instructions

Wilt u aangeven hoe vaak deze leerling het genoemde gedrag laat zien?

Answer categories

Nooit

Soms

Heel vaak

Items:

1. Deze leerling kan de rust bewaren tijdens onenigheid met andere kinderen
2. Deze leerling stelt zich uit zichzelf voor aan nieuwe mensen
3. Deze leerling bespreekt onredelijke klasseregels op een passende manier
4. Deze leerling kan conflictsituaties bijleggen door de eigen ideeën aan te passen of te veranderen
5. Deze leerling reageert passend op pressie door leeftijdgenoten
6. Deze leerling vertelt positieve dingen over zichzelf op passende momenten en zonder op te scheppen
7. Deze leerling vraagt anderen om mee te doen aan activiteiten
8. Deze leerling gaat op een acceptabele manier met vrije tijd om
9. Deze leerling voltooit schoolopdrachten binnen gestelde tijdgrenzen
10. Deze leerling maakt gemakkelijk vrienden
11. Deze leerling reageert passend op plagen door leeftijdgenoten
12. Deze leerling kan de rust bewaren in conflictsituaties met volwassenen
13. Deze leerling kan goed omgaan met kritiek
14. Deze leerling begint zelf gesprekken met leeftijdgenoten
15. Deze leerling gebruikt de tijd goed bij het wachten op uw hulp
16. Deze leerling levert goed schoolwerk
17. Deze leerling vertelt u op passende wijze wanneer hij/zij denkt onredelijk behandeld te zijn
18. Deze leerling accepteert voorstellen van leeftijdgenoten bij groepsactiviteiten
19. Deze leerling geeft gepaste complimenten aan leeftijdgenoten
20. Deze leerling volgt uw aanwijzingen op
21. Deze leerling bergt materialen en schooleigdommen netjes op
22. Deze leerling werkt uit zichzelf samen met leeftijdgenoten
23. Deze leerling biedt uit zichzelf aan klasgenoten met taken te helpen

- 24. Deze leerling neemt uit zichzelf deel aan bestaande activiteiten of groepen.
- 25. Deze leerling reageert passend wanneer hij /zij geslagen of geduwd wordt door andere kinderen
- 26. Deze leerling negeert verstoringen door klasgenoten tijdens het maken van schoolwerk
- 27. Deze leerling houdt zijn/haar bureau uit zichzelf netjes en opgeruimd
- 28. Deze leerling let op tijdens de les
- 29. Deze leerling gaat over van de ene op de andere activiteit zonder tijd te verspillen of de les te verstoren
- 30. Deze leerling accepteert en gaat om met mensen die anders zijn

Subscales

Cooperation with the teacher (10 items, $\alpha = 0.90$)

- 8 Deze leerling gaat op een acceptabele manier met vrije tijd om
- 9 Deze leerling voltooit schoolopdrachten binnen gestelde tijdgrenzen
- 15 Deze leerling gebruikt de tijd goed bij het wachten op uw hulp
- 16 Deze leerling levert goed schoolwerk
- 20 Deze leerling volgt uw aanwijzingen op
- 21 Deze leerling bergt materialen en schooleigendommen netjes op
- 26 Deze leerling negeert verstoringen door klasgenoten tijdens het maken van schoolwerk
- 27 Deze leerling houdt zijn/haar bureau uit zichzelf netjes en opgeruimd
- 28 Deze leerling let op tijdens de les
- 29 Deze leerling gaat over van de ene op de andere activiteit zonder tijd te verspillen of de les te verstoren

Assertion (10 items, $\alpha = 0.88$)

- 2 Deze leerling stelt zich uit zichzelf voor aan nieuwe mensen
- 3 Deze leerling bespreekt onredelijke klasseregels op een passende manier
- 6 Deze leerling vertelt positieve dingen over zichzelf op passende momenten en zonder op te scheppen
- 7 Deze leerling vraagt anderen om mee te doen aan activiteiten
- 10 Deze leerling maakt gemakkelijk vrienden
- 14 Deze leerling begint zelf gesprekken met leeftijdgenoten
- 17 Deze leerling vertelt u op passende wijze wanneer hij/zij denkt onredelijk behandeld te zijn
- 19 Deze leerling geeft gepaste complimenten aan leeftijdgenoten
- 23 Deze leerling biedt uit zichzelf aan klasgenoten met taken te helpen
- 24 Deze leerling neemt uit zichzelf deel aan bestaande activiteiten of groepen.

Self-control (10 items, $\alpha = 0.91$)

- 1 Deze leerling kan de rust bewaren tijdens onenigheid met andere kinderen
- 4 Deze leerling kan conflictsituaties bijleggen door de eigen ideeën aan te passen of te veranderen
- 5 Deze leerling reageert passend op pressie door leeftijdgenoten
- 11 Deze leerling reageert passend op plagen door leeftijdgenoten

- 12 Deze leerling kan de rust bewaren in conflictsituaties met volwassenen
- 13 Deze leerling kan goed omgaan met kritiek
- 18 Deze leerling accepteert voorstellen van leeftijdgenoten bij groepsactiviteiten
- 22 Deze leerling werkt uit zichzelf samen met leeftijdgenoten
- 25 Deze leerling reageert passend wanneer hij /zij geslagen of geduwd wordt door andere kinderen
- 30 Deze leerling accepteert en gaat om met mensen die anders zijn

Appendix 2

Brief Infant-Toddler Social and Emotional Assessment (BITSEA) is designed for children aged 12 months to 36 months.

**Not yet complete Dutch version

Nr of items: 42 (11 social competence)

Time: 5-10 minutes

Answer categories

(‘not true/rarely’, ‘somewhat true/sometimes’, ‘very true/often’).

Sample Items

- Is restless and can't sit still.
- Hits, bites, or kicks you.
- Does not make eye contact.
- Has less fun than other children.
- Refuses to eat.
- Wakes up at night and needs help to fall asleep again.
- Cries or throws tantrums until exhausted.
- Is affectionate with loved ones.
- Follows rules.
- Looks for you (or other parent) when upset.
- Hugs or feeds dolls or stuffed animals.

Additional information: ASQ: SE: 30 items: examples:

Communication

- Listens; turns to look, smiles; looks
- Babbles
- Lets you know/uses words when hungry, sick, tired
- Uses words for feelings
- Follows when you point

Interaction with people (parents, adults)

- Smiles; smiles and laughs
- Watches, listens; plays peek-a-boo; likes stories
- When you leave, cries more than an hour
- Enjoys mealtimes together
- Plays near; greets; talks to adults)
- Looks for you; is too friendly with strangers

Appendix 3

Sociometric measure Revised Class Play

References

Masten AS, Morison P, Pellegrini DS. A revised class play method of peer assessment.

Dev Psychol 1985;21:523–533

Trails reference adapted teacher version:

Veenstra R, Lindenberg S, Oldehinkel AJ, De Winter AF, Verhulst FC, Ormel J.

Bullying and victimization in elementary schools: a comparison of bullies, victims, bully/victims, and uninvolved preadolescents. Dev Psychol. 2005;41(4):672-682.

Items

Dutch items trails teacher:

1. Ik zie deze leerling als iemand die een goede leider is
2. Ik zie deze leerling als iemand die veel vecht
3. Ik zie deze leerling als iemand die liever alleen dan met anderen speelt
4. Ik zie deze leerling als iemand die goede ideeën heeft om dingen te doen
5. Ik zie deze leerling als iemand die snel boos wordt
6. Ik zie deze leerling als iemand die zich vaak uitslooft
7. Ik zie deze leerling als iemand die je kunt vertrouwen
8. Ik zie deze leerling als iemand die andere kinderen in de rede valt
9. Ik zie deze leerling als iemand die veel vrienden heeft
10. Ik zie deze leerling als iemand die op zijn/haar berut wacht
11. Ik zie deze leerling als iemand die snel gekwetst is
12. Ik zie deze leerling als iemand waar iedereen naar luistert
13. Ik zie deze leerling als iemand die eerlijk speelt
14. Ik zie deze leerling als iemand die moeite heeft met vrienden maken
15. Ik zie deze leerling als iemand die zich als een klein kind gedraagt
16. Ik zie deze leerling als iemand die gevoel voor humor heeft
17. Ik zie deze leerling als iemand die niet kan zorgen dat anderen naar hem/haar luisteren
18. Ik zie deze leerling als iemand die heel verlegen is
19. Ik zie deze leerling als iemand die beleefd is
20. Ik zie deze leerling als iemand die gemakkelijk nieuwe vrienden maakt
21. Ik zie deze leerling als iemand die te bezig is
22. Ik zie deze leerling als iemand die vaak wordt buitengesloten
23. Ik zie deze leerling als iemand die zo nodig andere mensen helpt
24. Ik zie deze leerling als iemand die meestal verdrietig is
25. Ik zie deze leerling als iemand waar iedereen graag bij is
26. Ik zie deze leerling als iemand die dingen op gang kan brengen
27. Ik zie deze leerling als iemand die andere kinderen veel plaagt
28. Ik zie deze leerling als iemand die meestal gelukkig is
29. Ik zie deze leerling als iemand die afgeeft op andere kinderen
30. Ik zie deze leerling als iemand die liever met andere kinderen speelt dan alleen

(Item T1cp30 and T1cp10 have been removed from this scale. It is also possible to create a scale on

popularity with as items 1, 9, 12, 20, 25, and 26. Item T1cp6 and T1cp15 have been removed from this scale.
Item T1cp18 has been removed from this scale.